

Buksarkom inklusive GIST och gynekologiska sarkom

Sarkom är en sällsynt grupp av tumörer med varierande prognos och medicinska utmaningar. De utgör cirka 1 procent av alla maligniteter och utgår från bind- och stödjevävnad. De kan uppstå hos personer i alla åldrar och kan förekomma i nästan alla delar av kroppen.

Buksarkom utgör ca 20 procent av alla sarkom. Årlig incidens är ca 1,5/100 000 invånare för gastrointestinalt sarkom (GIST) och 1/100 000 invånare för retroperitoneala sarkom. Behandlingen är ofta avancerad kirurgi.

Buksarkom ger ofta symtom sent i förloppet. Att symtom presenteras sent i sjukdomsförloppet fördröjer diagnos i de flesta fall. Många diagnosticeras genom överraskningsfynd vid bilddiagnostik av annan orsak.

Förloppet gäller vuxna över 18 år.

Vårdnivå och remiss

Patienten handläggs primärt vid den enhet där patienten söker för sina symtom.

Vid misstanke om sarkom hos barn och ungdomar under 18 år kontaktas närmaste barnmottagning redan samma dag för skyndsamt vidare utredning.

Diagnostik och utredning

Misstanke

Följande ska föranleda misstanke:

- Palpabel knöl i buken.

Vid misstanke ska patienten remitteras av primär vårdgivare till en SVF-märkt datortomografi buk.

Välgrundad misstanke

Välgrundad misstanke föreligger vid fynd som ger misstanke om intraabdominella (t.ex. GIST) eller retroperitoneala sarkom eller gynekologiskt sarkom vid

- bilddiagnostik eller endoskopi
- vävnadsbunden diagnostik (histopatologi eller cytologi)

Vid välgrundad misstanke om buksarkom skrivs omgående remiss enligt SVF till lokal kirurgmottagning. Använd remissmallen ”Standardiserat vårdförlopp kirurgi” i Cosmic eller märk remissen med ”Standardiserat vårdförlopp”.

Remissen ska innehålla:

- Anamnes, ange särskilt symtom eller fynd som ligger till grund för välgrundad misstanke
 - företagen utredning
 - allmäntillstånd och samsjuklighet
 - tidigare sjukdomar och behandlingar *
 - längd och vikt *
 - läkemedel (särskilt trombocythämmare, metformin eller antikoagulantia)
 - social situation, eventuella språkhinder, tolkbehov eller funktionsnedsättningar *

(* ska vara infört i Cosmic under Patientöversikten)

- uppgift om att patienten är informerad om standardiserat vårdförlopp
- kontaktuppgifter för patienten inklusive aktuella telefonnummer
- uppgifter för direktkontakt med inremitterande (direktnummer).

Inför remittering informera patienten om:

- att det finns anledning att göra fler undersökningar för att ta reda på om patienten har eller inte har cancer
- att patienten kan komma att kallas till utredning snabbt och därför bör vara tillgänglig på telefon
- att sjukvården ofta ringer från dolt nummer

Den som ger informationen ska så långt som möjligt försäkra sig om att patienten har förstått innehållet i och betydelsen av informationen. Informationen ska ges vid ett fysiskt möte om man inte kommit överens om annat.

Behandling

Behandlingen handläggs i första hand via kirurgisk klinik.

Patientinformation

Cancer, 1177 under relaterat innehåll.

Mer information

Gällande vårdförlopp Buksarkom, Regionala cancercentrum i samverkans webbsida.